

Úvodem ...

„Zlaté paprsky podzimního slunce již od rána zasypávaly svým jasem všechny prostory novostavby, která se skvěla čistotou, ba i jistotou nádherou, jež pro tuto slavnostní chvíli připravena vkusnou dekorací květinovou i prapory státními i papežskými... Bylo to v neděli dne 6. listopadu tohoto roku (1927), kdy poprvé otevřely se brány nového chrámu Páně. Již od časné hodiny ranní hromadily se zástupy věřících před novým kostelem, jsouce poučovány o obřadu svěcení kostela, jenž v té době vykonával děkan metropolitní kapituly J. M. nřdp. světití biskup Dr. Sedlák... Kostel v té době vypadal takto: Jde o stavbu, která působiti má na duši i na srdce nejen lahodnou proporci vnitřního prostoru, nýbrž i záplavou světla a hlavně presbytářem, jehož výškovému situování s ohledem na loď i výzdobě věnována byla zvláštní pozornost. Poněvadž nový kostel jest budován jako trojlodní basilika s rovným, bohatě kasetovaným stropem, měl projektant možnost, aby přivedl do lodi kostela dostatečné množství světla denního, jež zbarveno jsouce modravým sklem katedrálním, vytvá-

ří prostředí, z něhož velmi markantně vystupuje pak hlavní kněžiště, jež osvětleno jest žlutě zbarveným denním světlem, dodávaným mu deseti okny...“

Tolik ukázka z Časopisu katolického duchovenstva 1927. Blíží se 80. výročí posvěcení kostela sv. Vojtěcha u Pražského kněžského semináře a my se v tomto čísle podíváme na doby dávno i nedávno minulé.

80 let kostela sv. Vojtěcha v Praze-Dejvicích

V neděli 6. listopadu 1927 ráno vykonal děkan metropolitní kapituly, světití biskup Dr. Sedlák obřad svěcení právě dokončeného kostela sv. Vojtěcha a v 11 hodin zde za velké účasti věřících sloužil první mši sv. pražský arcibiskup František Kordač. Kromě církevních představitelů bylo přítomno i několik ministrů. Na nové varhany hrál prof. A. Wiedermann.

Touto slavností vyvrcholila velkorysá akce stavby komplexu arcibiskupského semináře a kostela, který měl v budoucnu sloužit i jako farní kostel pro rychle rostoucí moderní pražskou čtvrť Dejvice. Stavba vznikla z podnětu arcibiskupa F. Kordače (1852–1934), který tak

vyřešil dlouhodobé prostorové problémy semináře i obou teologických fakult (české a německé). Projektováním a stavbou semináře i kostela byl pověřen arcibiskupský stavební rada ing. František Havlena, který již v letech 1923–24 postavil v Praze-Bubenči budovu pro české arcibiskupské gymnázium.

V průběhu stavebního řízení v roce 1925 byl za účasti arch. Jaroslava Rösslera vnější vzhled budovy oproti původnímu projektu pozměněn – průčelí semináře a kopule se staly jasnou paralelou k svatopetrské bazilice v Římě. 4. října 1925 posvětil základní kámen nové budovy místo onemocnělého arcibiskupa Kordače světící biskup Dr. Antonín Podlaha.

Stavba celého komplexu trvala dva roky. Rozpočet vzrostl z původních 15 milionů Kč na 22 milionů Kč. 8 milionů Kč sice získal F. Kordač prodejem Klementina státu, ale i tak stavba značně zkomplikovala ekonomickou situaci arcibiskupství, které v rámci pozemkové reformy přišlo o mnoho majetku.

Kostel sv. Vojtěcha byl postaven jako třílodní basilika s kazetovým stropem, s apsidou směrem na východ. Výtvarné řešení kombinovalo prvky románského i tzv. byzantského slohu. Ve značně zvýšeném presbytáři bylo 150 sedadel pro alumny, ve 20 dubových lavicích mohlo sedět 200 osob, dalších 1 100 míst bylo „k stání“. Uprostřed kostela byla betonová kazatelna, v bočních lodích 6 menších oltářů. Na levé straně

vchodu bylo umístěno baptistérium, za ním vchod na kruchtu. Dvoumanuálové varhany s 33 rejstříky dodala firma J. Melzer, Kutná Hora. Na dvou věžích byly zavěšeny 3 zvony. Duchovním správcem kostela byl rektor semináře.

Pohnuté osudy teologických fakult a semináře se promítly i do osudů kostela. Během německé okupace, kdy byla česká fakulta zavřena a seminář v roce 1942 vystěhován z Prahy do Dolních Břežan, se mohly v kostele ještě konat bohoslužby. Za komunistického režimu už to bylo horší. V roce 1953 celý objekt zabrala armáda pro svou politickou akademii, teologická fakulta i seminář byly vystěhovány do Litoměřic a kostel uzavřen. Vnitřní vybavení se podařilo přemístit do jiných kostelů (lavice do Košíř, zvony na Vinohrady, varhany do Ústí n. L.). Jak byl prostor kostela využíván, není přesně známo. V roce 1959 se do celého areálu nastěhovala redakce mezinárodního komunistického časopisu *Otázky míru a socialismu*. Od roku 1976 začala probíhat rozsáhlá rekonstrukce celého objektu, která byla ukončena až těsně před rokem 1989. Již před ní ale byl kostel upraven na kulturní sál, byla přistavěna dnešní galerie a kůr přebudován na promítací a překladatelské kabiny.

Po převratu se navracení objektu pražskému arcibiskupství protahovalo až do května 1990. „Kulturní sál“ byl po návratu semináře a teologické fakulty využíván nejpr-

ve jako přednášková místnost. V roce 1992 rozhodl arcibiskup M. Vlček, že se zde budou konat veřejné bohoslužby a že duchovní správu bude vykonávat ředitel Pastoračního střediska P. ing. Aleš Opatrný. Díky jeho usilovné snaze se brzy podařilo vybudovat nejen základní bohoslužebný prostor (podle návrhu arch. Michala Bořkovce), ale především živé „svatovojtěšské“ společenství. Výtvarné řešení prostoru bylo časem doplněno dřevěným křížem Ludka Tichého a završeno velkou tapisérií Evy Jelínkové. Podobně jako hlavní prostor je řešena i intimnější pravá boční loď sloužící jako kaple.

Kostel sv. Vojtěcha v Praze-Dejvicích, byť ve značně pozměněné podobě, žije dál.

Vladimír Roskovec

Jaké byly začátky novodobé historie?

Jáhne Martine, patříte mezi pamětníky novodobé historie svatého Vojtěcha. Proto první otázka je: Co bylo na začátku svatovojtěšské novodobé historie?

Pamatuji se dobře na svůj první vstup do prostor, které známe jako kostel svatého Vojtěcha. Bylo to v měsíci květnu 1990. Objekt ještě stále užívala ta zvláštní instituce „Redakce mezinárodního časopisu Otázky míru a socialismu.“ Byl jsem pozván do skupiny kolem pana biskupa Radovského, která měla za úkol s těmito uživateli jednat

o vrácení celého objektu semináře. Pozoruhodné bylo, že v dokumentech Geodézie (předchůdce Katastrálního úřadu), byl objekt stále zapsán jako majetek církve. Jednání tak byla snazší.

Jaká tedy byla jednání?

Když jsme poprvé přišli k jednání, zjistili jsme, že objekt je již téměř opuštěn, jen několik posledních zaměstnanců udržovalo dům v chodu. Jednání nebyla příjemná. Ona to vůbec nebyla bezúhonná instituce ta „redakce časopisu.“ Tato instituce disponovala značným majetkem a podle chování jejich představitelů disponovala jistě i velkou mocí. A to jsme si byli vědomi, že nejednáme s tou nejvyšší garniturou. Ta již, půl roku po listopadu, byla pryč.

Ale vraťme se ke svatému Vojtěchu. V rámci prohlídky objektu jsme prošli z hlavní budovy na balkon sálu, kterému oni říkali „klub.“ Tak jsem poprvé viděl prostor, který jsem znal jen z vyprávění, a který vypadal úplně jinak než kostel. Tak jsem poprvé vstoupil ke svatému Vojtěchu.

Kdy tedy arcibiskupství převzalo objekt?

Objekt byl převzat v průběhu června 1990 a hned se začátkem prázdnin přišlo nové vedení semináře – P. Karel Pilík a P. Jan Baxant a začalo usazování semináře. Celá činnost se ovšem vyhýbala prostorám svatého Vojtěcha, protože pro začátek semináře nebyl potřebný.

Kdy došlo k „oživení“ těchto prostor?

V říjnu 1991 vydal arcibiskup pražský Miloslav Vlk dekret, kterým zřídil Duchovní správu u kostela svatého Vojtěcha. Ta dostala k užívání prostory, židle a koberce na balkonu. To bylo vše. Rektorem kostela byl ustanoven P. Aleš Opatrný. Tak se z počátku jako oltář používal stůl a jako sedes běžná židle. Tehdejší varhaník ochotně vždy na nedělní mši svatou vozil své malé elektrofonické varhánky a P. Aleš přinesl svůj vlastní kalich. Z původního vybavení se vlastně nic nezachovalo. Oltáře byly rozbourány, varhany jsou v Ústí nad Labem, lavice v katedrále a v kostele svatého Jana Nepomuckého, stejně tak zpodobnice. Socha Krista od Č. Vosmíka je již trvale součástí výzdoby katedrály sv. Víta. Kam se dostaly kalichy a monstrance, to nevím. Doufám, že dobře slouží celou dobu v jiných kostelech, protože ke svatému Vojtěchu se nic nevrátilo. Ovšem časem jsme si pořídili nové.

Jak se dostával interiér do nynější podoby?

Díky arch. Michalu Bořkovci byl zhotoven oltář pro hlavní loď i pro boční kapli, stejně tak sedadla pro kněze. Pod nové oltáře byly vyrobeny stupně. Kříž, který je nad jevištěm, je vlastně dar, který při první návštěvě dostal Svatý otec a zanechal ho k použití v naší zemi. Sochař Luděk Tichý vyrobil kříž a reliéf nad vstupem do sálu a také svatostánek

v eucharistické kapli. Arcibiskupství koupilo elektrické varhany.

Jak to bylo s liturgickým oblečením?

Z původního vybavení nezůstalo samozřejmě nic. Na počátku 90. let byla v okolním světě velká ochota k pomoci. Dostali jsme nějaké oblečení pro ministranty i ornáty pro kněze, ale to celkem nebylo v tomto prostředí k použití. Časem jsme si mohli dovolit koupit alby, ornáty a dalmatiky.

Co se ještě s tímto prostorem událo?

Jistě si vzpomínáte, že jsme vyměnili oponu v čele sálu. Sál i přílehlé místnosti byly vymalovány (za podstatného financování Duchovní správy), zrekonstruovali jsme rozhlasové zařízení, instalovali vnitřní televizi, zrekonstruovali ozvučení, zřídili sakristii. Nechali jsme natřít všechna okna.

Nezapomněli jsme na něco?

Určitě ne! Na závěr se totiž sluší říci to nejpodstatnější: v této novodobé historii jsme prožili na 190 křtů, více jak 20 svateb. Konalo se zde jedno jáhenské svěcení. Dlouhá řada by byla těch, kteří se zde připravovali na přijetí svátosti biřmování. S některými z nás jsme se v tomto prostředí rozloučili, aby v pokoji očekávali slavné vzkříšení.

A hlavně, scházíme se zde s Pánem. Buď mu za to dík!

Děkuji za rozhovor.

Vít Grec

Jan Kotas byl také „při tom“

Po pěti letech studia v Římě se do Čech vrátil pater Jan Kotas, který ještě jako student brigádničil při navracení semináře v roce 1990. Nějakou dobu působil také u sv. Vojtěcha už jako kněz a tak jsem se ho zeptala:

Co jsi v Římě studoval a kde je tvoje působiště nyní?

Studoval jsem na Pontificio Instituto Liturgico S. Anselmo liturgiku, teď dopisuji doktorskou práci na velký doktorát. A v současnosti jsem v Kolodějích jako správce farnosti. Je tam kostel Povýšení sv. Kříže a také velmi živá farnost, od poloviny července už jsem 8× křtil. Jsem rád, že jsem v Čechách. V Římě mi to přirostlo k srdci, ale pořád se mi stýskalo po lidech doma. Kromě toho každý týden sloužím mši u sv. Kosmy a Damiána podle byzantského ritu.

Jaké to bylo, když jste přebírali seminář?

Já jsem byl student po 1. ročníku semináře, tehdy ještě v Litoměřicích, po revoluci jsme se vrátili do Prahy a měl jsem to jako brigádu. Budova už byla prázdná, zůstal tam jen pomocný personál – sekretářky a údržbáři. Postupně se předávaly a pečely místnosti. Ze všech stran na nás koukaly portréty Marxe, Engelse a Lenina – tak jsme je dávali hlavou dolů a čelem ke zdi, převraceli jsme kolo dějin. A ty sekretářky to nemohly snést a obracely je zpátky, vousama do místnosti. Součástí ob-

jektu byla také tělocvična vybavená na výcvik bojových umění a knihovna, plná komunistických spisů.

V jedné kanceláři jsme našli ukázkou redaktorské práce – sešit se jménem redaktora, číslem zbraně a výsledky střelby. Jinde byla hromádka fotografií, na kterých byl redaktor obklopený skupinou nezletilých, po zuby ozbrojených výrostků.

Z kaple pod kopulí si udělali luxusní zasedačku a v ní, na bílém plátně asi 3×3 m, visela uprostřed černá silueta Leninovy hlavy.

Jak jste se tam cítili?

Zlo z toho domu bylo ještě nějakou dobu cítit, než jsme se tam začali pravidelně modlit. Dnes už člověk nezaznamená, že to bývalo centrum organizovaného zla.

Děkuji za rozhovor.

Katka Kufová

Nehledíme pouze do minulosti, proto přinášíme i mladý pohled na současného sv. Vojtěcha

Redakce časopisu Vojtík mě oslovila, zda bych nechtěla přispět textem o tom, jaké to pro mě a manžela bylo, když jsme sem přišli.

Zprvu mě napadly dva rozdíly oproti tradičnímu venkovskému kostelu, kam jsem dřív pravidelně docházela, které jsem zaznamenala hned po prvním vstupu do kostela. První spočívá v nadstandardní teplotě vzduchu v zimě, alespoň na české katolické poměry. Druhým je vyš-

ší koncentrace mužů v saku. Postupně si však uvědomuji, že společenství svatého Vojtěcha je unikátní i v jiných směrech.

NA MŠI JAKO NA KONCERTE

Osazenstvo kostela je náročné na průběh bohoslužby, především co se týče hudebního doprovodu. Je tu několik konzervatoristů, výborných hudebníků a zpěváků. Realizovat se tu ale nemůže nebo nechce každý.

Začít ve farnosti hudebně působit pro mě nebylo tak úplně jednoduché. Nejdřív se zkoumalo, zda je naše pěvecká úroveň dostatečná, abychom před náročné „publikum“ mohli předstoupit. Dozvěděla jsem se, jak mám „kulatit“ tóny a jak se držet nebo nedržet varhaníkova tempa. Prvním společným žalmem jsme se dostali do povědomí celé hudební veřejnosti ve farnosti se všim, co k tomu patří.

Ve svatém Vojtěchu se při zpívání u ambonu nemůžu zbavit pocitu, že mám na mši koncert. Zpětná vazba od „posluchačů“, ať už pozitivní nebo negativní, na sebe nikdy nenechá dlouho čekat. Lidé sice přispívají velmi cennými a kvalifikovanými radami, ale zpěv je myslím lepší chápat jako službu než jako pěvecký výkon.

LOGICKÁ CVIČENÍ PRO DĚTI

Další věc, která na druhý pohled zaujme, jsou vysoké nároky na intelektuální výkon kladené už na děti. Sednout si do předních řad od nich

asi vyžaduje notnou dávku odvahy. Zapeklité otázky, které jim jsou někdy kladené, mám zpravidla sama problém zodpovědět. Z výrazu ostatních přítomných soudím, že jsou na tom často podobně jako já, a někdy jsme možná všichni rádi, že sedíme v dostatečné vzdálenosti od tazatele. Vojtěšské děti jsou tak už odmala nuceny k intelektuální činnosti. Možná i proto se společenství řadí mezi farnosti s nejvyšším počtem vysokoškolsky vzdělaných lidí.

FARNOST POMÁHAJÍCÍ

Jako noví zpěváci jsme se potkali s mediálním zájmem časopisu Vojtík. V rozhovoru, který jsme mu poskytl, jsme prozradili svá tehdejší povolání a zmínili jsme se, že hledáme byt. Hned po vyjití čísla nám lidé z farnosti začali nabízet práci, bydlení a dokonce borovicovou manželskou postel. Trochu jsme zaváhali, zda jsme se nestali součástí nějaké mafiánské sítě.

Po těchto nabídkách a zájmu ostatních mi ale došlo, že i tímto je farnost svatého Vojtěcha výjimečná a že tu funguje vzájemná pomoc na všech úrovních. O tom jsme se ostatně pak přesvědčili ještě mnohokrát.

Miroslava Jirsová

Informace hudební rady

Milí spolufarníci, rád bych se s vámi podělil o několik radostí i starostí, které se týkají hudby v našem kostele. Před dvěma lety u nás byla ustanovena hudební rada sv. Vojtěcha,

kteřá se pravidelně schází. Členy jsou: Vladimír Verner, Radmila Ibllová, Martina Hošková, Marie Martínková, Kristina Řebíčková, Vojtěch Jirsa, Anna Hošková a Pavel Vopařil. Naposledy jsme se sešli 19. zářij.

Říká se „Kdo zbožně zpívá, dvakrát se modlí“ – ale našim úkolem je starat se o to, aby nezůstalo jen u „zbožně.“

Hlavní body našeho programu jsou:

- 1) Zajištění varhaníků pro každou nedělní mši. V současnosti v našem kostele působí 4 stálí varhaníci. Střídáme se, každou neděli hraje někdo jiný. První neděli v měsíci hrajeme a zpíváme z kancionálu, to vždy sedí u varhan Vojtěch Jirsa, dále hraje Kristina Řebíčková – naše nejnovější varhanice, Marie Martínková a já, Pavel Vopařil. Rád bych zde svým kolegům moc a moc poděkoval. Je potřeba si uvědomit, že je to radost i služba, to především.
- 2) Žalmisté – jim patří také velký dík. Postavit se před plný kostel sv. Vojtěcha není vůbec jednoduché. Rád bych pozval ty z vás, kteří byste měli odvahu a chuť rozšířit řady žalmistů, abyste se mi ozvali. O nácvik nebudete mít nouzi.
- 3) Sbory – rádi bychom, aby se u nás rozvinula pravidelná sborová činnost, bylo to i přání některých z vás. Vznikají 3 kategorie. Mládež, studenti a dospělí.

Mládež (cca 10–16 let) povede Martina Hošková a Radka Ibllová, jejich cílem je uskutečnit 3 vystoupení za rok, včetně dětské vánoční mše.

Studenty (16–25 let) povede Anna Hošková a Kristina Řebíčková, jejich cílem je 2× do roka zajistit hudební provedení celé mše.

Dospělé povede Martina Hošková, jejich cílem je zajistit dva hlavní církevní svátky – Velikonoce a Vánoce.

Přeji všem sbormistrům, aby našli dostatek zpěváků a zpěvaček a aby jejich vystoupení přineslo radost nám všem. A vás farníky prosím, nebojte se a hlase se.

- 4) Oslavy 80. výročí posvěcení kostela sv. Vojtěcha – ve čtvrtek 8. 11. jsme zorganizovali koncert duchovní hudby, účinkovat bude sbor a orchestr strahovského kláštera COLLEGIUM STRAHOVIENSE pod vedením Vladimíra Roubala. Na tento koncert vás všechny srdečně zvú a přeji vám radostný posvácený zážitek.

Setkání s Bohem při mši můžeme každý prožívat jiným způsobem. Rádi bychom, aby hudba v našem kostele byla průvodcem na cestě k Bohu. Děkuji všem, kteří se již zapojili a „jistě i zapojí“ a loučím se slovy „Kdo rád, kvalitně a zbožně zpívá, 3× se modlí.“

za hud. radu Pavel Vopařil

Z jednání svatovojtěšské rady 22. 10. 2007

- *Oslavy 80. výročí posvěcení kostela. V neděli 4. 11. bude v 10:00 slavnostní mše sv., pozván je pan kardinál, po mši s ním proběhne krátká beseda. Po besedě bude komentovaná prohlídka výstavy o historii sv. Vojtěcha v levé boční lodi. Provedou nás autoři výstavy V. Roskovec a A. Zavadilová. Prosíme ochotné kuchařky a kuchaře, aby napekli posvícenské koláčky.*
- *Webové stránky společenství sv. Vojtěcha jsou téměř hotovy, spuštěny budou 4. 11. na adrese www.sv-vojtech.eu.*
- *Bezbariérový vchod – zatím ve fázi, kdy čekáme na vyjádření arcibiskupství k projektu.*
- *Vánoce – na dětskou mši bude připraveno pásmo koled.*

-kuk-

Pozvánka pro mládež

Protože významnou součástí našeho svatovojtěšského společenství tvoří děti a mládež, pamatuje se na ně

i v rámci chystaných akcí k 80. výročí vysvěcení našeho kostela sv. Vojtěcha. Na sobotu 17. listopadu od 14 hodin chystají Hynek Krátký a Michal Ibl pokračování loňských výprav za historií Prahy, tentokrát s cílem představit historii areálu semináře a kostela sv. Vojtěcha a provést účastníky výstavou o pestré historii kostela. Udělejte si čas ve svém kalendáři!

-kuk-

Ples? Ples. Ples!

Milí tancechtiví přátelé, mám pro vás dobrou zprávu – ples svatovojtěšského společenství bude i letos, resp. příští rok a to v pátek 18. ledna, opět v prostorách Arcibiskupského paláce. Hrát k tanci nám bude léty prověřené Gambit trio Dany Jegrové, nebudou chybět ani hudební a taneční kousky, ty vám ovšem neprozradím. Proto si už teď poznačte červenou pastelkou termín do diáře, lístky budou co nevidět.

-kuk-

*Informační tisk duchovní správy u sv. Vojtěcha,
Kolejní 4, Praha 6, pro vlastní potřebu.*

Redakce:

NAĎA WITZANYOVÁ (233 33 44 02)

KÁĚA KUFOVÁ (233 33 22 44)

VÍT GREC (233 33 88 36)

Příspěvky odevzdávejte redaktorům. Za obsah odpovídá redakce. Sazbu v systému

CONTEXT provedl Vojta Grec.

Náklad na výrobu čísla je 4 Kč.

Program Pastoračního střediska

2. 11.	17:30	Rekolekce s P. Józefem Augustynem*
3. 11.	7:45	Rekolekce s P. Józefem Augustynem*
4. 11.	7:30	Rekolekce s P. Józefem Augustynem*
4. 11.	10:00	Koncelebrovaná mše svatá k 80. výročí posvěcení kostela sv. Vojtěcha, předsedá kardinál Miloslav Vlk, DS
4. 11.	18:00	Modlitební večer Charismatické obnovy, Mons. Aleš Opatrný
5. 11.	18:30	RNDr. Vladimír Roskovec: Historie kostela sv. Vojtěcha a Arcibiskupského semináře v Praze Dejvicích, ČKA a DS
6. 11.	17:30	Mše svatá – 80. výročí posvěcení kostela sv. Vojtěcha
6. 11.	19:30	Příprava na život v manželství, pořádá CPR*
7. 11.	10:00	Společenství maminek s dětmi, DS
8. 11.	19:00	Koncert u příležitosti 80. výročí posvěcení kostela sv. Vojtěcha, DS
10. 11.	9:00	Kurz pro pomocníky v pastoraci (2/7), P. Miloš Szabo*
13. 11.	19:30	Příprava na život v manželství, pořádá CPR*
14. 11.	9:30	Akademie nejen pro seniory – P. Mgr. Oldřich Prachař OFM Conv.: Klášterní kostel sv. Jakuba Staršího na Starém Městě
17. 11.	9:00	Univerzita třetího věku I., P. Dr. Vojtěch Eliáš, PhDr. Marek Matějka, KTF UK*
20. 11.	19:30	Příprava na život v manželství, pořádá CPR*
21. 11.	10:00	Společenství maminek s dětmi, DS
27. 11.	19:30	Příprava na život v manželství, pořádá CPR*
28. 11.	9:30	Akademie nejen pro seniory – P. doc. ThDr. Jiří Skoblík: Pokrytectví a bezelstnost

* jen pro přihlášené